

Analiza

Sistemei Serviciilor de Sanatate Mintala

în Republica Moldova

Lista de acronime

APL – Administrație Publică Locală

CCSM – Centrul Comunitar de Sănătate Mintală

CMF – Centrul Medicilor de Familie

CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină

CP – Cabinet psihiatric

IMSP SCP – Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Psihiatrie

IMPS - Instituția Medico-Sanitară Publică

MMPSF – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei

MS – Ministerul Sănătății

ONG – Organizație nonguvernamentală

Programul Unic – Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală

Cuprins:

I. Legislatia in domeniul Sanatatii Mintale in Republica Moldova.....	3
II. Structura serviciilor de sănătate mintală	5
III. Resursele umane in domeniul sanatatii mintale	7
IV. Serviciul spitalicesc	8
1. Spitalului Clinic de Psihiatrie din Chisinau	8
2. Spitalului de Psihiatrie din Bălți	10
3. IMSP Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei	11
V. Cabinetele psihiatrilor din raioanele	13
VI. Concluzii	15
VII. Recomandari	16
Anexe	17

Sănătatea Mintală este o prioritate pentru Republica Moldova, ca urmare a aderării statului la Declarația de la Helsinki privind sănătatea mintală din 12 – 15 ianuarie 2005, alături de statele membre ale Comunității europene și tendinței vădite spre valorile europene.

În iulie 2010 Republica Moldova a ratificat Convenția ONU pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, care modifică paradigma de abordare, în special a dizabilităților psihosociale (mentale și de comportament) și intelectuale. Iar la 26-27 noiembrie 2010 Republica Moldova a aderat la Declarația europeană cu privire la sănătatea copiilor și tinerilor cu dizabilități intelectuale și a familiilor lor „O sănătate mai bună, o viață mai bună: copiii și tinerii cu dizabilități intelectuale și familiile lor” astfel acceptând o noua abordare conceptuală a problemelor de sănătate mintală și deficiențelor intelectuale.

În Republica Moldova la moment are loc reformarea sistemului serviciilor de sănătate mintală. Scopul principal al reformei este de a pune în centru tratamentul ambulatoriu, în care un rol esențial îl are CCSM, care va coordona reabilitarea și reintegrarea socială a pacienților cu probleme de sănătate mentală. Actualmente în Republica Moldova activează 6 Centre de Sănătate Mintală Comunitară (Chișinău, Bălți, Ungheni și Rezina), create în cadrul unor proiecte cu finanțare internațională: Centrul Comunitar de Sănătate Mentală „Somato” (2000), Centrul Comunitar de Sănătate Mentală din sectorul Buiucani, Chișinău (2005) și Centrul Comunitar de Sănătate Mentală din Ungheni (2007), Centrul pentru Copii și Tineri cu Dizabilități Mixte Severe „Danco” (2009), Centrul Comunitar de Sănătate Mentală din Rezina (2010) și Centrul Național de Sănătate Mintală din incinta SCP (2011), care oferă un spectru de servicii medico-sociale persoanelor cu probleme de sănătate mentală la locul de trai, adică în comunitate. Ele sunt axate pe: servicii de evaluare, tratament și consultație, servicii manageriale și asistență comunitară, ce asigură evaluarea esențială a persoanelor care au nevoie de ajutor și asistență medicală cu ajutorul serviciilor alternative spitalizării; servicii de reabilitare și suport pentru îmbunătățirea calității vieții, participarea activă în viața cotidiană și trăirii independente în societate.

Sistemul de acordare a asistenței psihiatrice în Republica Moldova este reglementat de acte normative, actualmente, racordate la rigorile internaționale întru asigurarea unor servicii accesibile și calitative beneficiarilor. Astfel, la nivel de Guvern sunt întreprinse un șir de măsuri pentru promovarea serviciilor de sănătate mentală și trecerea de la sistemul centralizat către asistență psihiatrică comunitară.

În acest reviu vom pune în evidență sistemul serviciilor de sănătate mintală din punct de vedere legislativ, structural, organizational, a personalului angajat și a serviciilor prestate.

I. Legislația în domeniul Sănătății Mentale în Republica Moldova.

În Republica Moldova serviciul de sănătate mintală este organizat și funcționează conform ordinului Ministerului Sănătății nr. 591 din 20 august 2010 „Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de Sănătate Mintală din Republica Moldova”.

Politici în sănătatea mentală

- Legea privind sănătatea mentală nr. 1402 - XIII din 16.12.1997 modificată prin
- Legea Nr. 35 din 28.02.2008 pentru modificarea și completarea Legii nr.1402-XIII din 16 decembrie 1997 privind asistența psihiatrică Publicat : 04.04.2008 în Monitorul Oficial Nr. 69-71 art Nr : 228

- Politica Națională de Sănătate aprobată prin HG nr. 886 din 06.08.2007 (Capitolul XII: Asigurarea condițiilor pentru ameliorarea sănătății mintale) Publicat : 17.08.2007 în Monitorul Oficial Nr. 127-130 art Nr : 931
- Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017 aprobată prin HG nr. 1471 din 24.12.2007 (3.2.4. Implementarea Politicii de Sănătate Mintală) Publicat: 15.01.2008 în Monitorul Oficial Nr. 8-10 art Nr : 43
- Hotărârii Guvernului nr. 55 din 30 ianuarie 2012 „Privind aprobarea standardelor minime de calitate a Centrelor Comunitare de Sănătate Mintală și Regulamentul-tip al Centrului”

Acte normative

- Ordinile MS:
 - Ordinul MS RM “Cu privire la Centrele Comunitare de Sănătate Mintală” nr. 8 din 17.01.2009
 - ordinului MS RM nr. 591 din 20 august 2010 „Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de Sănătate Mintală din Republica Moldova”

II. Structura serviciilor de sănătate mentală:

În prezent, sănătatea mentale este asigurată prin intermediul următoarelor servicii:

1. ***Servicii de asistență psihiatrică urgentă acordată prin intermediul serviciului prespitalicesc*** - este prezentat prin intermediul unei echipe medicale mobile în cadrul Stației Municipale Chișinău de Asistență Medicală Urgentă, Stației zonale de Asistență Medicală Urgentă „Nord”, Stația zonală Asistență Medicală Urgentă „Sud”, Stația zonală Asistență Medicală Urgentă „UTA Gagauzia”, Stația zonală Asistență Medicală Urgentă „Centru”, cel mai des în formă de chemări și vizite la domiciliu pentru acordarea primului ajutor medical în stări psihotice și transportare la spitalele de psihiatrie din zonă. La nivel de raioane asistența psihiatrică de urgență este asigurată de medicii psihiatri din cadrul asistenței specializate de ambulator, solicitați la necesitate de către medicul de familie sau personalul AMU, persoane terțe (rude, vecini, organele de poliție etc.), pentru consultarea cazurilor respective.

2. ***Serviciul de ambulator:***

- cabinetele psihiatrice raionale;

Serviciile de asistență psihiatrică de ambulator sunt prestate la nivel de:

- raion de către medicul psihiatru din secțiile asistenței specializate de ambulator ale spitalelor raionale, constituit din cabinetele medicilor psihiatri pentru maturi, cabinete medicilor psihiatri pentru copii.
 - municipiu Chișinău de către medicii psihiatri din cadrul secțiilor consultative a AMT și Dispensarului Psihoneurologic Republican din IMSP SCP,
 - municipiu Bălți de către medicii psihiatri din secția specializată de ambulator a CMF.
- Dispensarul Psihoneurologic în cadrul IMSP SCP;

În Republica Moldova serviciul extraspitalicesc este prezentat de secția dispensarică și consultativ-metodică a SCP și secție de zi de reabilitare în cadrul IMSP SP Bălți. În componența IMSP SCP se află secția de dispensarizare a populației mun. Chișinău și secția consultativă a populației din restul țării, care se ocupă de tratamentul ambulator al bolnavilor psihiatri.

Sectia dispensar (pentru deservirea populatiei mun. Chisinau)

- subdiviziunea maturi
- subdiviziunea copii
- stationare de zi pentru copii si maturi

Sectia Consultativa Republicana (pentru deservirea populatiei din intreaga republica)

- subdiviziunea maturi
- subdiviziunea copii

Secția de zi de reabilitare (mixtă) din cadrul IMSP SP Bălți deservește persoane cu probleme de sănătate mentală în număr de 35.

- Centrele Comunitare de Sănătate Mintală - exista 5 centre comunitare de sanatate mintala si un Centru National de Sanatate Mintala¹:
 - *CCSM Ungheni*, a fost creat in 2007, deservește 117.000 locuitori ai raionului.
 - *CCSM Rezina*, a fost creat in 2010, deservește un teritoriu cu 53.000 de locuitori.
 - *CCSM Buiucani*, a fost creat in 2005, deservește un teritoriu cu 138.000 de locuitori.
 - *CCSM "Somato" Bălți*, a fost creat in 2000, deservește un teritoriu de 146.000 locuitori.
 - *CCTDMS „Danco” Balti*, a fost creat in 2009, deservește un teritoriu de 146.000 locuitori.
 - *Centrul Național de Sănătate Mintală* – a fost creat in 2011 si are rol coordonator in domeniul politicilor, programelor si serviciilor comunitare d sanatate mintala

Serviciul spitalicesc².

Serviciul spitalicesc în RM este reprezentat de 3 spitale:

1. Spitalul Clinic din Chișinău (SCP),
2. Spitalul de Psihiatrie din Bălți și
3. Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie din Orhei.

Spitalele de psihiatrie din R. Moldova au o arie de acoperire clar definită. Spitalul Clinic de Psihiatrie deservește mun. Chișinău, UTA Găgăuzia și 17 raioane aflate în centrul și sudul țării. Fiind instituție clinică, în SCP se tratează bolnavi și din alte teritorii nedeservite de spital (anual circa 800). Spitalul de psihiatrie Bălți deservește mun. Bălți și 11 raioane aflate în nordul țării. Spitalul de psihiatrie Orhei deservește 4 raioane din centrul țării. O ierarhie între spitale nu există, toate fiind instituții medicale republicane. Secție de psihiatrie în spitalele de profil general există doar în componența Spitalului raional Ocnița. Secția cu o capacitate de 30 paturi, se află în orașul Frunze și deservește bolnavii raionului Ocnița.

Serviciile spitalicești sunt prestate în cadrul IMSP SP și SR includ în sine:

- a. Terapie, inclusiv intensivă
- b. Reabilitare medico-psiho-socială;

¹ *Informație detaliată despre centrele comunitare din RM puteți vedea în „Reviul privind Centrele Comunitare de Sanatate Mintala”.*

² *Informație detaliată privind activitatea spitalelor de psihiatrie din RM puteți vedea în „Raport privind evaluarea serviciilor de asistență medicală spitalicească în domeniul psihiatriei în Republica Moldova subordonate Ministerului Sănătății”*

- c. expertiza psihiatrică legală de staționar;
- d. tratament prin constrângere (regim obișnuit, regim riguros).

Asistență psihiatrică spitalicească, care își asumă misia medicală (spitalele) și tratează toate tipurile și genurile de probleme în sănătatea mintală precum și toate patologiiile existente psihiatrice, care necesită supraveghere continuă 24/24, includ în sine terapia intensivă, serviciul de urgență (prestarea serviciilor medicale în cazuri de urgențe majore), serviciul planificat (servicii psihiatrice specializate cu îndreptarea specialiștilor din ambulator).

3. *Servicii rezidențiale*³

Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei este coordonator și asigură buna funcționare a 6 instituții sociale rezidențiale pentru adulți și copii: 2 instituții pentru copii cu dizabilitati mintale severe, amplasate în or. Orhei și or. Hincești și 4 instituții pentru persoane adulte cu dizabilități mintale (profil psihoneurologic), amplasate în mun. Bălți, r. Dubăsari, r. Soroca și r. Edineț, care oferă beneficiarilor săi protecție socială prin prestarea de servicii socio-medicale, cazare (pe termen nedeterminat), îngrijire, alimentație, asigurarea cu îmbrăcăminte și încălțăminte, terapie ocupațională, activități culturale, kinetoterapie, asistență medicală etc.

III. Resursele umane în domeniul sanatații mintale:

Tot într-un proiect anterior am descris ceva cu cadre medicale, sau e din justificare la Fogart, că nu este bine de început cu date statistice

Resurse umane existente în 2011:

Psihiatri (fara. narcologi): 232 state/ 0,7 la 10000 loc.

Asistente medicale: 660 state din serviciul spitalicești

Psihologi: pentru spitalele de psihiatrie exista un normativ - 1 psiholog la 80 de paturi, însă el nu se respectă.

Asistenți sociali: doar în serviciile comunitare.

In 2011 au fost preconizate functii scriptice de medici psihiatri (anexa nr. 1):

Total pe tara 232 state – 195 psihiatri p/u adulti și 37 p/u copii;

Dintre care:

Total pe municipii 25 state – 24,5 psihiatri p/u adulti și 0,5 p/u copii;

Total pe raioane 58,75 state – 42,5 psihiatri p/u adulti și 16,25 p/u copii;

Total pe institutiile republicane (spitalele de psihiatrie) 148,25 state – 128 p/u adulti și 20,25 p/u copii;

Din numarul total în stationare au fost preconizate 142,5 state – 132,25 p/u adulti și 10,25 p/u copii;

In 2011 au fost ocupate urmatoarele functii de medici psihiatri (anexa nr. 2):

Total pe tara 199,75 state (86%) – 166,75 (85,5%) psihiatri p/u adulti și 33 (89%) p/u copii;

Dintre care:

Total pe municipii 21,75 (87%) state doar p/u adulti;

Total pe raioane 55,25 (94%) state – 40,25 (94,7%) psihiatri p/u adulti și 15 (92,3%) p/u copii;

³ *Informatie detaliata despre Internatele Psihoneurologice din RM puteti vedea în „Raport privind activitatea institutiilor rezidențiale pentru persoanele cu dizabilități mintale din Republica Moldova”.*

Total pe institutiile republicane (spitalele de psihiatrie) 122,75 (86%) state – 104,75 (81,8%) p/u adulti si 18 (88,9%) p/u copii;
 Din numarul total in stationare au fost preconizate 117 (82%) state – 109 (82,4%) p/u adulti si 8 (78%) p/u copii;

Nivelul de calificare a medicilor psihiatri: (anexa nr.3)

categoria superioară – 39%
 categoria I - 6%
 categoria II - 4%

Lipsesc medici psihiatri in 2011:

Total 32,25 (14%):

Pentru adulți – 28,25 (14,5%)

Pentru copii – 4 (11%)

- Total pe municipii: **3,25 (1,4%)** (medici psihiatri)
- Total pe raioane: **3,5 (1,5%)** (medici psihiatri) – **2,25** (medici psihiatri) și **1,25** (medici pedopsihiatri)
- Instituțiile republicane: **25,5 (11%)** (medici psihiatri) – **23,25** (medici psihiatri) și **2,25** (medici pedopsihiatri)

IV. Serviciul spitalicesc din țară

Serviciul spitalicesc în RM este reprezentat de 3 spitale: Spitalul Clinic din Chișinău, Spitalul de Psihiatrie din Bălți și Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei .

Asigurarea cu paturi la 1 mie populație constituie 0,5, practic la nivelul multor țări europene. Indicii de bază privind activitatea serviciului spitalicesc pe parcursul ultimilor 3 ani se caracterizează prin stabilizarea numărului bolnavilor externați (21407 – anul 2009; 21561 – anul 2010; 21503 – anul 2012).

Rulajul patului este în creștere 10,3; 10,5 și 10,6 (respectiv).

Durata medie de spitalizare constantă respectiv 33 în fiecare an.

Funcția patului sporește respectiv 231; 353 și 349. (anexa nr.4)

- 1. Spitalului Clinic de Psihiatrie din Chisinau.** IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie este amplasat în mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni 3, într-o zonă de parc. Instituția are o structură pavilionară, clădirile fiind dispersate în teritoriu. Secțiile de staționar sunt amplasate preponderent în 3 clădiri: 2 clădiri cu trei nivele și o clădire cu șase nivele. Secția de psihofiziatrie și secția de copii sunt amplasate în clădiri separate cu un nivel, respectiv două, iar secțiile pentru tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă și expertiză psihiatrico-legală staționară a persoanelor private de libertate sunt amplasate într-o clădire cu trei nivele aflată la o distanță de 0,5 km de teritoriul de bază al spitalului.

Tab. 1. Capacitatea staționarului este de **1110** paturi dislocate în **18** subdiviziuni.

Nr.ord.	Denumirea secțiilor	Nr. paturilor
1	Nr.2 <i>psihiatrie copii</i>	60
2	Nr.4 <i>psihiatrie bărbați</i>	60
3	Nr. 7 <i>psiho-ftiziatrie și boli contagioase</i>	40
4	Nr. 8 <i>psihiatrie bărbați</i>	75
5	Nr.9 <i>psihiatrie bărbați</i>	75

6	Nr.10 <i>epilepsie femei</i>	60
7	Nr.11 <i>psihiatrie femei</i>	60
8	Nr.12 <i>psihiatrie femei</i>	60
9	Nr.13 <i>epilepsie bărbați</i>	60
10	Nr.14 <i>psihiatrie femei</i>	60
11	Nr.17 <i>psihiatrie bărbați</i>	75
12	Nr.18 <i>psiho-somatică</i>	65
13	Nr.22 <i>psihiatrie femei</i>	60
14	Nr.24 <i>somato-psihiatrie bărbați</i>	75
15	Nr. 29 <i>psihiatrie femei</i>	60
16	Nr. 31 <i>expertiză psihiatrico-legală staționară pentru persoane private de libertate</i>	25
17	Nr.20 <i>tratament prin constrângere cu supraveghere obișnuită</i>	60
18	Nr.37 <i>tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă</i>	80
Total		1110

În instituție mai funcționează:

- secția de triaj,
- secție de terapie intensivă (6 paturi),
- secție dispensarizare a populației mun. Chișinău,
- secție consultativă pentru populația rurală,
- secție de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie,
- subdiviziuni paraclinice specializate care deservește bolnavii din staționar (consultativă intraspitalicească, diagnostică funcțională, laborator, fizioterapie, laborator patopsihologic, imagistică, reabilitare psihosocială, morfopatologie),
- **Centrul Național de Sănătate Mintală** și
- secții auxiliare.

Tab. 2. Structura personalului.

Categoria personalului	Numărul funcțiilor aprobate în state	Real funcții ocupate	Numărul persoanelor fizice	Complectarea statelor
Medici	154,0	133,25	112	86,5%
Personal medical mediu	292,5	258,25	225	88,3%
Personal medical inferior	380,0	358,25	324	94,3%
Personal auxiliar	210,0	182,25	135	86,7%
Total	1036,5	932,0	796	89,9%

În instituție activează: 112 medici, 225 personal medical mediu, 324 personal medical inferior pe și 135 personal auxiliar; total - 796.

Statele pe instituție sunt completate la 90%, inclusiv: medici – 87%, personal medical mediu – 88%, personal medical inferior – 94% și personal auxiliar – 87%.

Din 112 medici care activează – 99 dețin categorie de calificare, inclusiv:

- 83 medici sau 74% - categoria superioară de calificare
- 14 medici sau 12% - categoria I de calificare
- 2 medici sau 3% - categoria II de calificare

12 medici nu dețin categorie de calificare – 11 % din total.

Din 225 asistenți medicali care activează – 188 dețin categorie de calificare, inclusiv:

- 116 asistente medicale sau 52% - categoria superioară de calificare
 - 17 asistente medicale sau 8% - categoria I de calificare
 - 55 asistente medicale sau 24% - categoria II de calificare
- 37 asistente medicale nu dețin categorii de calificare – 16% din total.

Din 112 medici care activează în instituție 47 persoane, ce constituie 42% din total sunt de vârstă pensionară. La asistenți medicali, din 225 persoane – 51 sau 23% sunt de vârstă pensionară.

La baza Spitalului de Psihiatrie au fost întemeiate și activează o catedră de psihiatrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemitanu" (în 1946 catedra de "Psihiatrie, Narcologie și Psihologie Medicală", în 1984 catedra de "Psihiatrie și Narcologie a Facultății de Perfectionare a Medicilor").

Tab. 3. Indicatorii de bază

Denumirea indicilor	2010	2011	2012 (9 luni)
Numărul de paturi medii-anuale	1110	1110	1110
Bolnavi internați	10628	10497	7554
Bolnavi externați	10336	10385	7629
Decedați	35	27	27
Se află la finele anului bolnavi	890	936	817
Rulajul patului	9,6	9,4	6,9
Număr zile/pat	330490	328774	249615
Durata medie de tratare a bolnavilor	31,9	31,6	32,6
Letalitatea	0,3	0,2	0,35
Funcția patului	297	296	225

- 2. Spitalului de Psihiatrie din Bălți** este o Instituție Medico-Sanitară Publică, fondată în anul 1976 și acordă asistența medicală spitalicească psihiatrică și narcologie pentru zona de nord a Republicii Moldova (11 raioane și municipiul Bălți) cu o populație de peste un milion de locuitori (conform datelor Biroului Național de Statistică la 01.01.2012: 1 mln. 6,7 mii locuitori). Spitalul asigură o gamă vastă de servicii aparținând specialităților: psihiatrie adulți și copii în sistem semiambulator (staționare de zi) și staționar – pentru toate categoriile de morbidități specifice.

În prezent în spital funcționează 17 secții: 15 în Bălți și 2 în filiala Pavlovca: **770 paturi** (640 paturi în Bălți și 130 în Pavlovca).

Tab. 4. Capacitatea staționarului este de **770** paturi dislocate în **17** subdiviziuni.

Nr.ord.	Denumirea secțiilor	Nr. paturilor
BĂLȚI		
1	Nr.1 <i>psihiatrie bărbați</i>	65
2	Nr.3 <i>psihiatrie bărbați</i>	65
3	Nr. 5 <i>psihiatrie bărbați</i>	65
4	Nr. 2 <i>psihiatrie femei</i>	65
5	Nr. 4 <i>psihiatrie femei</i>	65
6	Nr.6 <i>psihiatrie femei</i>	65
7	Nr.7 <i>somato - psihonarcologie (inclusiv 35 paturi pentru narcomanii și toxicomanii)</i>	70

8	Nr.8 <i>psihiatrie limitrofă</i>	50
9	Nr.9 <i>psihiatrie copii (inclusiv 30 paturi pentru PCI)</i>	70
10	Nr.10 <i>epileptologie(mixt)</i>	30
11	<i>Staționarul de zi (mixt)</i>	30
12	<i>Terapie intensivă și reanimare</i>	8
PAVLOVCA		
13	<i>secția de narcologie (mixtă)</i>	80
14	<i>Secția de psho-narcotuberculoză</i>	50
Total		770

În instituție mai funcționează:

- secția de triaj,
- secție de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie,
- secție de fizioterapie
- subdiviziuni paraclinice specializate care deserveșc bolnavii din staționar (consultativă intraspitalicească, diagnostica funcțională, laborator, laborator patopsihologic, imagistică, reabilitare psihosocială, morfopatologie),
- secții auxiliare.

Tab. 5. Structura personalului.

Categoria personalului	Numărul funcțiilor aprobate în state	Real funcții ocupate	Numărul persoanelor fizice	Complectarea statelor
Medici	88,5	62,75	43	70,9%
Personal medical mediu	294,25	289,25	268	98,3%
Personal medical inferior	334,75	314	253	93,8%
Alt personal	175,75	163,75	147	93,2%
Total	893,25	829,75	711	92,9%

În instituție activează: 43 medici, 2 farmacist, 17 pedagogi, 268 personal medical mediu, 253 personal medical inferior și 128 personal auxiliar; total - 711.

Statele pe instituție sunt completate la 93%, inclusiv: medici – 71%, personal medical mediu – 98%, personal medical inferior – 94% și personal auxiliar – 93%.

Din 43 medici care activează – 40 dețin categorie de calificare, inclusiv:

- 26 medici sau 61% - categoria superioară de calificare
- 5 medici sau 12% - categoria I de calificare
- 9 medici sau 20% - categoria II de calificare

3 medici nu dețin categorie de calificare – 7 % din total.

Din 268 asistenți medicali care activează – 186 dețin categorie de calificare, inclusiv:

- 117 asistente medicale sau 44% - categoria superioară de calificare
- 29 asistente medicale sau 11% - categoria I de calificare
- 40 asistente medicale sau 15% - categoria II de calificare

82 asistente medicale nu dețin categorie de calificare – 30% din total.

Din 43 medici care activează în instituție 10 persoane, ce constituie 23% din total sunt de vîrstă pensionară. La asistenți medicali, din 268 persoane – 15 sau 6% sunt de vîrstă pensionară.

Tab. 6. Indicatorii de bază

Denumirea indicilor	2010	2011	2012 (9 luni)
Numărul de paturi medii-anuale			
Bolnavi internați	8832	9229	6783
Bolnavi externați	8969	9027	6944
Decedați	102	68	59
Se află la finele anului bolnavi	807	839	834
Rulajul patului	12,9	11,8	9,1
Număr zile/pat	295210	306185	228580
Durata medie de tratare a bolnavilor	32,9	33,4	33,1
Letalitatea	0,1	0,7	0,8
Funcția patului	383	397,6	296,9

3. IMSP Spitalul de Psihiatrie și Ftiziopneumologie Orhei petrece examenarea și tratamentul bolnavilor de profil psihiatric și narcologic, examenarea de staționar a recruților, spitalul funcționează pe 200 paturi din care 155 psihiatrice și 45 narcologice, și deservește 4 raioane: Orhei, Telenești, Rezina, Șoldănești. Populația deservită constituie 306,8 sute de mii.

Serviciul curativ diagnostic îndeplinesc 4 secții de bază și izolatorul, laboratorul clinico-biochimic, cabinetul de fizioterapie, stomatologie, diagnostica funcțională, farmacia, cabinetul psihologului.

Tab. 7. Capacitatea staționarului este de **200** paturi dislocate în **5** subdiviziuni.

Nr.ord.	Denumirea secțiilor	Nr. paturilor
1	<i>psihiatrie bărbați</i>	60
2	<i>psiho-ftiziopneumologie</i>	40
3	<i>psihiatrie femei</i>	50
4	<i>Narcologe</i>	45
5	<i>Izolator</i>	5
Total		200

Tab. 8. **Structura personalului**

Categoriile de personal	Numărul funcțiilor aprobate în state	Real funcții ocupate	Numărul persoanelor fizice	Complect area statelor	Categorია			
					Super.	I	II	f/c
Medici	22,75	16,0	13	70,3	10	2	-	1
Med.psihiatri	14,75	10,0	7	68,0	7	-	-	-
As. Medicale	73,0	72,0	66	98,6	47	10	2	7
Infirmieri	106,5	93,5	97	87,8	-	-	-	-
Alt personal	43,5	37,0	30	85,1	-	-	-	-
Total	245,75	218,5	206	88,9				

Medici psihiatri -7 persoane vîrsta medie 60 ani. Numărul salariaților de vîrstă pensionară:
- 45

Tab. 9. Indicatorii de bază

Denumirea indicilor	2010	2011	2012 (9 luni)
Numărul de paturi medii-anuale	200	200	200
Bolnavi internați	2208	2102	1597
Bolnavi externați	2250	2091	1615
Se află la finele anului bolnavi			
Rulajul patului	11	10,5	8
Număr zile/pat	77140	70211	55326
Durata medie de tratare a bolnavilor	34,2	33,4	34,1
Letalitatea	0,31	0,43	0,3
Funcția patului	385,7	351,0	276,6

V. Cabinetele psihiatrilor din raioane.

Serviciile de asistență psihiatrică de ambulator sunt prestate la nivel de:

- raion de către medicul psihiatru din secțiile asistenței specializate de ambulator ale spitalelor raionale, constituit din cabinetele medicilor psihiatri pentru maturi, cabinete medicilor psihiatri pentru copii.
- municipiu Chișinău de către medicii psihiatri din cadrul secțiilor consultative a AMT.
- municipiu Bălți de către medicii psihiatri din secția specializată de ambulator a CMF.

Rolul de baza a psihiatrilor din raion este diagnosticarea precoce, monitorizarea bolnavilor de la evidenta, prescrierea medicamentelor, redirectionarea spre alte servicii la necesitate, inclusiv si trimiterea la spitalele de psihiatrie in caz de acutizarea bolii. Datele privind vizitele la medic psihiatru, inclusiv cele profilactice, la nivel de raion sunt ilucidate in anexa nr.5.

Tabelul de mai jos sunt datele comparative dintre functiile scriptice, ocupate de facto si persoanele fizice existente in teritoriu in functie de psihiatru. Dupa cum se vede in teritorii deficitul de medici psihiatri nu este atit de acut si nu exista raioane in care ar exista functii libere neocupate.

Tab. 10. Functiile scriptice aprobate de catre MS si cele ocupate in domeniul SM in 2012.

Cod RAION/Denumire		script sectorul consultative		ocupate sectorul consultativ		Persoane fizice
		Pentru maturi	Pentru maturi	Pentru maturi	Pentru copii	total
A						
1	mun. Chișinău	2,75		2,75		
2	mun. Bălți	3,75	0,50	3,50	-	
3	Total pe municipii	6,50	0,50	6,25	-	
4	Anenii Noi	1,25	1,25	1,25	1,25	3
5	Basarabasca	1,00		1,00		2
6	Briceni	1,50	0,50	1,50		2
7	Cahul	2,00	0,50	2,00	0,50	3
8	Cantemir	1,00	0,50	1,00		1
9	Călărași	1,50	0,50	0,50	0,50	1
10	Căușeni	1,00		1,00		1
11	Cimișlia	2,00		1,75		3
12	Criuleni	1,00	0,50	1,00	0,50	2

13	Dondușeni	1,00	0,00	0,50		1
14	Drochia	1,00	0,50	1,00	0,50	1
15	Dubăsari					0
16	Edineț	1,00	1,00	1,00	1,00	3
17	Fălești	1,00	1,00	1,00	1,00	3
18	Florești	1,00		1,00		2
19	Glodeni	1,00		1,00		2
20	Hîncești	2,00	1,00	2,00	1,00	3
21	Ialoveni	1,50	0,50	1,50	0,50	2
22	Leova	1,00		1,00		2
23	Nisporeni	1,00	0,50	1,00	0,50	2
24	Ocița	1,00	0,50	1,00	0,50	3
25	Orhei	1,50		1,00		2
26	Rezina	1,75		1,75		2
27	Rîșcani	1,00	1,00	1,00	1,00	3
28	Sîngerei	1,00	1,00	1,00	1,00	3
29	Soroca	1,00	0,50	1,00	0,50	2
30	Strășeni	1,00	1,00	1,00	1,00	3
31	Șoldănești	1,00		1,00		1
32	Ștefan-Vodă	1,00	1,00	1,00	0,75	1
33	Taraclia	1,25		1,25		1
34	Telenești	1,00	0,25	1,00	0,25	2
35	Ungheni	3,00	1,50	3,00	1,50	5
36	UTA Găgăuzia	2,25	1,25	2,25	1,25	6
37	Comrat	0,75	0,25	0,75	0,25	2
38	Ceadir Lunga	1,00	1,00	1,00	1,00	3
39	Vulcanesti	0,50		0,50		1
	Total pe raioane	41,50	16,25	39,25	15,00	73

VI. Concluzii:

- Actele legislative si normative de nivel național sunt actualizate si ofera posibilitatea promovării serviciilor de calitate în domeniu si crearea serviciilor de SM la nivel de comunitate
- Serviciu de asistență în sănătate mentală este organizat în baza a trei spitale de psihiatrie și rețeaua de medici psihiatri din serviciul de ambulatoriu, care au o conlucrare în privința rotației pacientului în sistem și asigurarea lui cu servicii calificate de staționar. Mjoritarea serviciilor specializate sunt situate in zona de centru si nord al tarii. In aceasta sistema nu se regaseste locul centrelor comunitare de sanatate mintala si mecanismele de referire catre ele.
- Conlucrarea redusă cu medicina primară. Serviciile de sanatate mintala nu sunt integrate in medicina primara si nu există la moment o conlucrare directă cu medicii de familie. Medicii de familie necesită o pregătire în managementul clinic al pacientului afectat de maladii mintale și reglementarea activității de conlucrare cu specialiștii de profil, prin aprobarea indicatorilor de motivație pentru conlucrare.
- Fragmentarea continuității tratamentului. Lipsa existenței la moment a unei etapizări în managementul cazului pacienților de profil psihiatric duce la o discontinuitate în tratamentul lor. Astfel, pacientul din mediul rural necesită acordul medicului psihiatru pentru tratament în staționar sau este internat de serviciile de urgență. După externare din spital, unde în mare parte este administrat tratament medicamentos, se reîntoarce la domiciliu, fără a fi monitorizat în continuare, și vizitează doar la necesitate medicul psihiatru din cadrul secției consultative a spitalului raional.
- Accesibilitate redusă. Se observă un acces redus a pacienților către specialiștii de profil, în special în mediul rural, la fel, din cauza distanței până la specialistul de profil, pauperizare, specificul maladiei, dezinteresul rudelor, lipsa suportului social.
- Lipsa sistemului informațional unic. Sistemul informațional unic ar ușura abordarea cazului pacientului, monitorizând continuitatea tratamentului și evoluția în dinamică a stării de sănătate, precum și circuitul pacientului în sistem.
- Resurse umane – la nivel de resurse umane sistemul de servicii de SM este aprovizionat cu psihiatri la 86%, constatind un deficit mai considerabil (13%) in municipii decit la nivel de raioane (5,3%). In toate raioanele sunt prezenti medici psihiatri si nu exista raioane in care ar exista functii libere neocupate.
- In mediu lipsa psihiatrilor pe tara constitutie 14% (32,25 state) din care pentru adulti 14,5% (28,25 state), pentru copii 11% (4 state). Carenta semnificativa de medici psihiatri se observa in institutiile republicane 11% (25,5 state).
- Completarea cu state in mediu a SCP este de 90% inclusiv: medici – 87%, personal medical mediu – 88%, personal medical inferior – 94% și personal auxiliar – 87%; in SP Balti este de 93%, inclusiv: medici – 71%, personal medical mediu – 98%, personal medical inferior – 94% și personal auxiliar – 93%; SP Orhei 89%, inclusiv: medici – 68%, personal medical mediu – 97%, personal medical inferior – 88% și personal auxiliar – 85%
- Rata medicilor psihiatri cu virsta de pensionare este 42% in SCP, 23% la SP Balti si 35% la SP Orhei. Datele respective la nivel de raioane nu sunt disponibile.
-

VII.Recomandari:

- a) Integrarea serviciilor de SM in medicina primara cu elaborarea protocoalelor clinice, schemelor de tratament si mecanismelor de referire a persoanelor cu probleme de sanatate mintala.
- b) Dezvoltarea retelei de servicii de SM la nivel de comunitate prin dezvoltarea gamei diverse de servicii comunitare in baza indicatorilor de baza si populatiei arondate.
- c) deschiderea de paturi psihiatrice în cadrul spitalelor raionale, care vor etapiza abordarea cazului pacientului, va crește accesibilitatea la serviciile specializate, se va efectua trierea cazurilor, va spori contactul cu rudele și va reduce stigmatizarea, de asemenea, va reduce cheltuielile pentru deplasare.
- d) Reducerea spitalelor de psihiatrie în dimensiuni si utilizarea spitalelor de psihiatrie republicane pentru servicii de performanță și ca bază clinică pentru perfecționarea medicilor, care vor aborda cazurile primare, cazurile dificile netratabile la nivel de spital raional.
- e) reducerea perioadei de spitalizare cu aplicarea preparatelor psihotrope de ultima generație, care va reduce cheltuielile per spitalizare, va spori eficacitatea tratamentului, va reduce izolarea pacientului în instituțiile medicale de tip închis.
- f) instruirea medicilor psihiatri în domeniul reabilitării psiho-sociale, domeniu aflat în dezvoltare și necesar reabilitării pacienților pentru creșterea calității vieții și realizarea potențialului existent.
- g) instruirea medicilor de familie în acordarea ajutorului primar prin cursuri de perfecționare, elaborarea ghidurilor de servicii de sănătate mentală, pentru instituirea verigii primare în abordarea problemelor pacienților de profil psihiatric.

Anexa nr. 1

Funcții scriptice psihiatrie a.2011

Cod RAION/Denumire		script total		script sectorul consultativ		scrip stationar	
		Pentru maturi	Pentru copii	Pentru maturi	Pentru copii	Pentru maturi	Pentru copii
A							
1	mun. Chișinău	15,75		2,75		13,00	
2	mun. Bălți	8,75	0,50	3,75	0,50	5,00	
3	Total pe municipii	24,50	0,50	6,50	0,50	18,00	
4	Anenii Noi	1,25	1,25	1,25	1,25		
5	Basarabeasca	1,00		1,00			
6	Briceni	1,50	0,50	1,50	0,50		
7	Cahul	2,00	0,50	2,00	0,50		
8	Cantemir	1,00	0,50	1,00	0,50		
9	Călărași	1,50	0,50	1,50	0,50		
10	Căușeni	1,00		1,00			
11	Cimișlia	2,00		2,00			
12	Criuleni	1,00	0,50	1,00	0,50		
13	Dondușeni	1,00		1,00	0,00		
14	Drochia	1,00	0,50	1,00	0,50		
15	Dubăsari						
16	Edineț	1,00	1,00	1,00	1,00		
17	Fălești	1,00	1,00	1,00	1,00		
18	Florești	1,00		1,00			
19	Glodeni	1,00		1,00			
20	Hîncești	2,00	1,00	2,00	1,00		
21	Ialoveni	1,50	0,50	1,50	0,50		
22	Leova	1,00		1,00			
23	Nisporeni	1,00	0,50	1,00	0,50		
24	Ocnia	2,00	0,50	1,00	0,50	1,00	
25	Orhei	1,50		1,50			
26	Rezina	1,75		1,75			
27	Rîșcani	1,00	1,00	1,00	1,00		
28	Sîngerei	1,00	1,00	1,00	1,00		
29	Soroca	1,00	0,50	1,00	0,50		
30	Strășeni	1,00	1,00	1,00	1,00		
31	Șoldănești	1,00		1,00			
32	Ștefan-Vodă	1,00	1,00	1,00	1,00		
33	Taraclia	1,25		1,25			
34	Telenești	1,00	0,25	1,00	0,25		
35	Ungheni	3,00	1,50	3,00	1,50		
36	UTA Găgăuzia	2,25	1,25	2,25	1,25		
44	Comrat	0,75	0,25	0,75	0,25		
45	Ceadir Lunga	1,00	1,00	1,00	1,00		
46	Vulcanesti	0,50		0,50			
37	Total pe raioane	42,50	16,25	41,50	16,25	1,00	
38	Instituțiile republicane	128,00	20,25	14,75	10,00	113,25	10,25
39	Total pe M S mal drept	195,00	37,00	62,75	26,75	132,25	10,25

Anexa nr. 2

Functii ocupate psihiatrie a.2011

Cod RAION/Denumire		ocupate total		ocupate sectorul consultativ		ocupate stationar	
		Pentru maturi	Pentru copii	Pentru maturi	Pentru copii	Pentru maturi	Pentru copii
A							
1	mun. Chişinău	15,25		2,75		12,50	
2	mun. Bălţi	6,50		3,50		3,00	
3	Total pe municipii	21,75		6,25		15,50	
4	Anenii Noi	1,25	1,25	1,25	1,25		
5	Basarabasca	1,00		1,00			
6	Briceni	1,50		1,50			
7	Cahul	2,00	0,50	2,00	0,50		
8	Cantemir	1,00	0,00	1,00			
9	Călăraşi	0,50	0,50	0,50	0,50		
10	Căuşeni	1,00		1,00			
11	Cimişlia	1,75		1,75			
12	Criuleni	1,00	0,50	1,00	0,50		
13	Donduşeni	0,50		0,50			
14	Drochia	1,00	0,50	1,00	0,50		
15	Dubăsari						
16	Edineţ	1,00	1,00	1,00	1,00		
17	Făleşti	1,00	1,00	1,00	1,00		
18	Floreşti	1,00		1,00			
19	Glodeni	1,00		1,00			
20	Hînceşti	2,00	1,00	2,00	1,00		
21	Ialoveni	1,50	0,50	1,50	0,50		
22	Leova	1,00		1,00	0,00		
23	Nisporeni	1,00	0,50	1,00	0,50		
24	Ocnîţa	2,00	0,50	1,00	0,50	1,00	
25	Orhei	1,00		1,00			
26	Rezina	1,75		1,75			
27	Rîşcani	1,00	1,00	1,00	1,00		
28	Sîngerei	1,00	1,00	1,00	1,00		
29	Soroca	1,00	0,50	1,00	0,50		
30	Străşeni	1,00	1,00	1,00	1,00		
31	Şoldăneşti	1,00		1,00			
32	Ştefan-Vodă	1,00	0,75	1,00	0,75		
33	Taraclia	1,25		1,25			
34	Teleneşti	1,00	0,25	1,00	0,25		
35	Ungheni	3,00	1,50	3,00	1,50		
36	UTA Găgăuzia	2,25	1,25	2,25	1,25		
44	Comrat	0,75	0,25	0,75	0,25		
45	Ceadir Lunga	1,00	1,00	1,00	1,00		
46	Vulcanesti	0,50		0,50			
37	Total pe raioane	40,25	15,00	39,25	15,00	1,00	
38	Instituţiile republicane	104,75	18,00	12,25	10,00	92,50	8,00
39	Total pe M S mal drept	166,75	33,00	57,75	25,00	109,00	8,00

Anexa nr. 3

Psihiatrii persoana fizice a.2011

Cod RAION/Denumire		persoane fizice								
		total	La10mii popul	Incl: p/ma turi	Categ de calificare			Incl: p/copii	Categ de calificare	
Sup	I				II	sup	I		II	
1	mun. Chişinău	14	0,2	12	8	2				
2	mun. Bălţi	10	0,7	6	1	2				
3	Total pe municipii	24	0,3	18	9	4				
4	Anenii Noi	3	0,4	1	1		1,00	1		
5	Basarabeasca	2	0,7	1	1					
6	Briceni	2	0,3	1	1					
7	Cahul	3	0,2	2	1					
8	Cantemir	1	0,2	1	1					
9	Călăraşi	1	0,1							
10	Căuşeni	1	0,1	1	1					
11	Cimişlia	3	0,5	1			1			
12	Criuleni	2	0,3	1	1					
13	Donduşeni	1	0,2							
14	Drochia	1	0,1	1			1			
15	Dubăsari	0	0,0							
16	Edineţ	3	0,4	1	1		1,00	1		
17	Făleşti	3	0,3	1		1	1,00	1		
18	Floreşti	2	0,2	1		1				
19	Glodeni	2	0,3	1	1					
20	Hînceşti	3	0,2	2	1		1,00	1		
21	Ialoveni	2	0,2	1			1			
22	Leova	2	0,4	1	1					
23	Nisporeni	2	0,3	1						
24	Ocniţa	3	0,5	2	1					
25	Orhei	2	0,2	1	1					
26	Rezina	2	0,4	2	1					
27	Rîşcani	3	0,4	1			1,00	1		
28	Sîngerei	3	0,3	1	1		1,00			
29	Soroca	2	0,2	1						
30	Străşeni	3	0,3	1	1		1,00	1		
31	Şoldăneşti	1	0,2	1						
32	Ştefan-Vodă	1	0,1	1	1					
33	Taraclia	1	0,2	1	1					
34	Teleneşti	2	0,3	1	1					
35	Ungheni	5	0,4	3			1	1,00	1	
36	UTA Găgăuzia	6	0,4	3	1		1,00			
44	Comrat	2	0,3	1						
45	Ceadir Lunga	3	0,5	1	1		1,00			
46	Vulcanesti	1	0,4	1						
37	Total pe raioane	73	0,3	38	20	2	4	9,00	7	
38	Instituțiile republ	168	-	89	53	9	6	17,00	15	1
39	Total pe M S	265	0,7	145	82	15	10	26,00	22	1
40	Alte ministere									
41	TOTAL RM									

Anexa nr. 4

INDICII DE BAZĂ A ACTIVITĂȚII SPITALELOR DE PSIHIATRIE

Denumirea indicilor	Anii	STAȚIONARELE							TOTAL pe staționar		
		SCP	SP - Bălți			SP - Orhei			Total	psihiatrie	narco logie
			Total	psihiatrie	narco logie	Total	psihiatrie	narco logie			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Numărul de paturi medii- anuale	2009	1110	970	775	195	----	----	----	2080	1885	195
	2010	1110	770	620	150	200	155	45	2080	1885	195
	2011	1110	770	620	150	200	155	45	2080	1885	195
Se aflau bolnavi la 01 ianuarie	2009	920	966	624	342	----	----	----	1886	1544	342
	2010	625	933	595	338	----	----	----	1558	1220	338
	2011	890	787	555	232	211	145	66	1888	1590	298
Bolnavi internați	2009	9943	11364	8627	2737	----	----	----	21307	18570	2737
	2010	10628	8505	6601	1904	2208	1409	799	21341	18638	2703
	2011	10497	9229	7519	1710	2102	1401	701	21826	19417	2409
Bolnavi externați	2009	10136	11271	8518	753	----	----	----	21407	18654	2753
	2010	10336	8968	6991	1977	2257	1443	814	21561	18770	2791
	2011	10385	9027	7235	1792	2091	1395	696	21503	19015	2488
Externați Neasigurați	2009	1354	2915	1376	1539	----	----	----	4269	2730	1539
	2010	1034	1958	854	1104	631	225	406	3623	2113	1510
	2011	1158	2083	1029	1054	524	188	336	3765	2375	1390
% neasigurați	2009	13,3	25,8	16,1	56	----	----	----	20	14,6	56
	2010	10,0	21,8	12,2	55,8	28,0	15,6	49,9	16,8	11,2	54,1
	2011	11,1	23,0	14,2	58,8	25,0	13,5	48,3	17,5	12,5	55,9
Decedați	2009	31	128	86	42	----	----	----	159	117	42
	2010	35	102	79	23	7	2	5	144	116	28
	2011	27	68	56	12	9	3	6	104	86	18
Se află la finele anului bolnavi	2009	625	933	595	338	----	----	----	1558	1220	338
	2010	890	787	555	232	211	145	66	1888	1590	298
	2011	936	703	485	218	148	83	65	1787	1504	283
Bolnavi folosiți	2009	9943	11364	8627	2737	----	----	----	21307	19769	2737
	2010	11253	9438	7196	2242	2208	1409	799	22899	19858	3041
	2011	11387	10016	8074	1942	2313	1546	767	23714	21007	2707
Rulajul patului	2009	8,9	11,7	11,1	14,0	----	----	---	10,2	9,8	14,0
	2010	9,6	11,0	10,6	12,7	11,0	9,1	17,7	10,2	9,9	13,8
	2011	9,4	11,9	12,1	11,4	10,5	9,0	15,6	10,4	10,3	12,3
Număr zile/pat	2009	316009	399511	320774	78737	----	----	2441	715520	636783	78737
	2010	330490	292652	237507	55145	76831	52414	7	699970	620411	79562
	2011	328774	306185	249338	56847	70890	50405	19945	705849	628517	77332
Durata medie de tratare a bolnavilor	2009	31,1	35,4	37,6	28,6	----	----	----	33,4	34,1	28,6
	2010	31,9	32,6	34,0	27,9	34,0	36,3	30,0	32,4	30,0	28,5
	2011	31,6	33,9	34,4	31,7	33,9	36,1	28,6	32,8	33,0	31,0
Letalitatea	2009	0,3	1,5	1,2	3,4	----	----	----	0,9	0,7	3,4
	2010	0,3	1,4	1,3	2,7	0,4	0,1	1,2	0,8	0,7	2,2
	2011	0,2	0,7	0,7	0,6	0,4	0,2	0,8	0,5	0,4	0,7
Funcția patului	2009	284	411	413	403	----	----	----	344	338	404
	2010	297	380	383	367	384	338	542	336	329	408
	2011	296	398	402	379	354	325	443	339	333	396

Anexa nr. 5

Vizite la medic, inclusiv cu scop profilactic, anul 2011

Nr. d/o	Denumireateritoriului	Vizite la medic, inclusiv cu scop profilactic			Cu scop profilactic			Pe motiv de boala		
		Total	din ei		Total	0-18 ani	maturi	Total	0-18 ani	maturi
			asigurați	0-18 ani						
1	mun. Chișinău	64162	59285	22937	10433	3565	6868	53729	19372	34357
	din ele AMT Buiucani	9293	8234	2096	1652	980		7641	1116	6525
2	mun. Bălți	18296	8171	1705	3408	1191	2217	14888	514	14374
3	Total pe municipii	82458	67456	24642	13841	4756	9085	68617	19886	48731
4	Anenii Noi	13064	9910	5131	6288	3238	3050	6776	1893	4883
5	Basarabeasca	4390	4085	888	1734	570	1164	2656	318	2338
6	Briceni	5234	2810	561	1522	269	1253	3712	292	3420
7	Cahul	12020	6912	4177	0	0	0	12020	4177	7843
8	Cantemir	6951	4733	1332	2733	797	1936	4218	535	3683
9	Călărași	8109	6514	4041	3857	1872	1985	4252	2169	2083
10	Căușeni	6509	4150	1178	2024	73	1951	4485	1105	3380
11	Cimișlia	6840	4189	1803	2515	1168	1347	4325	635	3690
12	Criuleni	10183	7655	3252	4745	2235	2510	5438	1017	4421
13	Dondușeni	4700	3002	1891	3499	1699	1800	1201	192	1009
14	Drochia	8873	6436	2660	2617	1261	1356	6256	1399	4857
15	Dubăsari	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Edineț	11118	5975	3800	7612	2537	5075	3506	1263	2243
17	Fălești	7551	5418	3715	4528	2448	2080	3023	1267	1756
18	Florești	6207	2502	295	3596	185	3411	2611	110	2501
19	Glodeni	5112	3379	1894	2433	559	1874	2679	1335	1344
20	Hîncești	15849	15367	4747	3265	1082	2183	12584	3665	8919
21	Ialoveni	7700	7331	2261	1968	1504	464	5732	757	4975
22	Leova	4039	2412	693	1298	383	915	2741	310	2431
23	Nisporeni	7733	4347	1291	2948	1013	1935	4785	278	4507
24	Ocnîța	6487	6486	987	2798	777	2021	3689	210	3479
25	Orhei	9615	5992	1941	5010	1325	3685	4605	616	3989
26	Rezina	5804	4100	1591	3634	1168	2466	2170	423	1747
27	Rîșcani	9759	8099	5649	4681	3330	1351	5078	2319	2759
28	Sîngerei	11250	7528	4320	5895	2384	3511	5355	1936	3419
29	Soroca	5334	3972	400	1248	0	1248	4086	400	3686
30	Strășeni	9082	8133	3073	4551	1319	3232	4531	1754	2777
31	Șoldănești	2989	1500	655	1498	613	885	1491	42	1449
32	Ștefan Vodă	8223	6204	3994	3466	1681	1785	4757	2313	2444
33	Taraclia	8140	6989	3161	4673	2209	2464	3467	952	2515
34	Telenești	5003	3018	1167	2745	825	1920	2258	342	1916
35	Ungheni	12891	7534	3853	0	0	0	12891	3853	9038
36	Comrat	6364	3858	1521	341	341	0	6023	1180	4843
37	Ceadâr-Lunga	9800	7962	3348	1657	1657	0	8143	1691	6452
38	Vulcănești	2765	2078	250	1274	44	1230	1491	206	1285
39	UTA Găgăuzia	18929	13898	5119	3272	2042	930	15657	3077	12580
40	Total pe raioane	265688	190580	81520	102653	40566	62087	163035	40954	122081

41	Total pe MS RM	348146	258036	106162	116494	45322	71172	231652	60840	170812
42	Alte Departamente	19079	3534	111	12205	78	12127	6874	33	6841
43	Total pe Republică	367225	261570	106273	128699	45400	83299	238526	60873	177653